

«Ενδιάμεσες πόρτες»

του Alan Ayckbourne από το Θέατρο Ένα

Μετάφραση: Ειρένα Ιωαννίδου Αδαμίδου. Σκηνοθεσία: Αντρέας Χριστοδουλίδης

Σκηνικά: Κωνσταντίνος Κουνής. Κοστούμια: Μαρίνα Νικολαΐδου. Φωτισμός: Αντρέας Χριστοδουλίδης

Παίζουν: Σωτήρης Μεσάνας, Ελίζα Πατσαλίδου, Δήμας Δημοσθένους, Αστέρω Κυπριανού, Μανόλης Μιχαηλίδης, Χριστίνα Χριστόφια.

ΟΙ «ΕΝΔΙΑΜΕΣΕΣ πόρτες» του Alan Ayckbourne είναι μια χαρακτηριστική επιλογή του Αντρέα Χριστοδουλίδη. Αστυνομικό θρίλερ, επιστημονική φαντασία, μαύρη κωμωδία, κωμωδία καταστάσεων, λίγη παρωδία της αισθητικής των «ρομάντζων», λίγη της «Ψυχώ» του Χίτσκοκ, ανάλαφρος προβληματισμός με την ιδέα της επέμβασης στο παρελθόν και της επακόλουθης αλλοίωσης του μέλλοντος, αυτές είναι οι «Ενδιάμεσες πόρτες» του Ayckbourne. Και όπως καλά γνωρίζει το κοινό του Ένα, θεματικά και αισθητικά το έργο εμπίπτει στη σφαίρα ενδιαφέροντος του Χριστοδουλίδη. Πολλές φορές στις αίθουσες του Ένα οι θεατές με ανακατεμένες θεατρικές, κινηματογραφικές, λογοτεχνικές συγκινήσεις παρακολούθησαν έργα μυστηρίου, έργα τρόμου, σκηνοθετημένα από το Χριστοδουλίδη ή με μυσταγωγική σοβαρότητα, ή με παρωδιακή υπερβολή, ή με λεπτό στιλιστικό παιχνίδι.

Όμως η συγκεκριμένη παραγωγή παρουσιάζει και μια άλλη πτυχή της σκηνοθετικήςμανιέρας του Χριστοδουλίδη. Είναι κάτι σαν αισιόδοξη απειρίσκεια που ωθεί το σκηνοθέτη να επιχειρήσει το ανέβασμα του έργου που του αρέσει ακόμα κι αν η σύσταση του θέατρου του δεν το ευνοεί. Ο Χριστοδουλίδης ανήκει σ' εκείνον τον τύπο των σκηνοθετών που οραματίζονται τις παραστάσεις τους «έτοιμες», με τις λεπτομέρειες του φωτισμού, με το τελειωμένο σχεδιασμό των σκηνών, με το ατμοσφαιρικό τους άρωμα. Σ' αυτή τη νοητική μακέτα της παράστασης οι ηθοποιοί παίρνουν διαστάσεις μικρών φιγούρων που κινούνται σύμφωνα με το σκηνοθετικό σχέδιο. Για να γίνω πιο σαφής, ο Χριστοδουλίδης δεν αντλεί τους ρόλους μέσα από τη μακρά και επίπονη δουλειά με τους ηθοποιούς και μετά συνθέτει τα υποκριτικά αποτελέσματα σε σκηνές, αλλά αναθέτει ρόλους στα μέλη της ομάδας του και τους οδηγεί όλους στον προκαθορισμένο στόχο, χωρίς μερικές φορές να γυρίζει να δει αν η απόσταση μεταξύ αυτού και μερικών από τους ακόλουθούς του μεγαλώνει επικίνδυνα.

Το έργο του Ayckbourne, όπως τα περισσότερα από τα αγγλικά θεατρικά κωμικά έργα, είναι βασισμένο στην αναγνωρισιμότητα των τύπων. Τα κοινωνικά, επαγγελματικά, ηλικιακά και άλλα στερεότυπα δίνουν και παίρνουν στην αγγλική κωμωδία από τον Σέρινταν και τον Ουάιλντ μέχρι τον ... Μάικλ Κούνει. Στις «Ενδιάμεσες πόρτες» γίνεται και παιχνίδι με τα στερεότυπα, όπως στην περίπτωση της Πουπέ, που από τη σαδομαζοχιστική κολ-γκερλ μεταμορφώνεται σε σχεδόν ντικ-κενσική ορφανή. Αισθανόμουν έντονα ότι οι νέοι ηθοποιοί της παράστασης, η Ελίζα Πατσαλίδου ως Πουπέ, η Αστέρω Κυπριανού ως Ρουάλντα, ο Δήμας Δημοσθένους ως Ρης δεν ξέρουν ακριβώς ... ποιον παίζουν, δηλαδή, δεν έχουν «πίσει» το ιδεότυπο του ρόλου. Η απουσία επικοι-

ωνίας με τον τύπο του προσώπου όπως αυτός διαφαίνεται μέσα από τις αρκετά σαφείς κωμικές και στιλιστικές προδιαγραφές του κειμένου, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι ηθοποιοί δεν έλαβαν επαρκείς σκηνοθετικές οδηγίες και χωρίς την αναγκαία τριβή με την αγγλική θεατρική παράδοση δεν μπορούν να λειτουργήσουν αυτόνομα. Η ατζαμής και καλόψυχη Πουπέ με τα μαστίγια της, η νευρωτική σαρανταπεντάρα με τάσεις αλκοολισμού Ρουάλντα, αλλά και η χαριτωμένη ούφο Τσέσικα της Χριστίνας Χριστόφια και ο χιτσκοκικός κομπλεξικός δολοφόνος Τζούλιαν του Σωτήρη Μεστάνα έπρεπε να δουλεύουν πολύ πιο λεπτά, να πλαστούν με λεπτομέρειες εξωτερικής συμπεριφοράς για να φτάσουν στο επίπεδο αναγνωρίσιμων κωμικών σκίτσων και να δώσουν χάρη και θεατρικό νόημα στο θρίλερ επιστημονικής φαντασίας που ξετυλιγόταν με ξέφρενους ρυθμούς στη σκηνή.

Η πείρα και το υποκριτικό ένστικτο του Μανόλη Μιχαηλίδη τού επέτρεψαν να φτιάξει πρώτα την κωμική φιγούρα του ηλίθιου υπεύθυνου ασφαλείας του ξενοδοχείου Χάρολντ και μετά να τον ρίξει σε τρελές περιπέτειες με φόνους και πτώματα. Εδώ η στερεότυπη μάσκα του περιορισμένης νοημοσύνης αλλά ευσυνειδητού υπηρέτη της τάξης χάρη στην αναγνωρισιμότητά της συμβάλλει στην κωμικότητα των καταστάσεων. Όμως ο Αντρέας Χριστοδουλίδης έπρεπε να αναπληρώσει την απειρία της νεανικής του ομάδας με περισσότερη ατομική καθοδήγηση παρ' όλη τη δουλειά που χρειάστηκε το στήσιμο ενός έργου με γρήγορες και πολλαπλές αλλαγές σκηνών, εποχών και καταστάσεων. ●